

Sekretess – fortsatt öppen
dörr för kriminella?

Sekretess ur Skatteverkets perspektiv

Katrin Westling Palm, generaldirektör

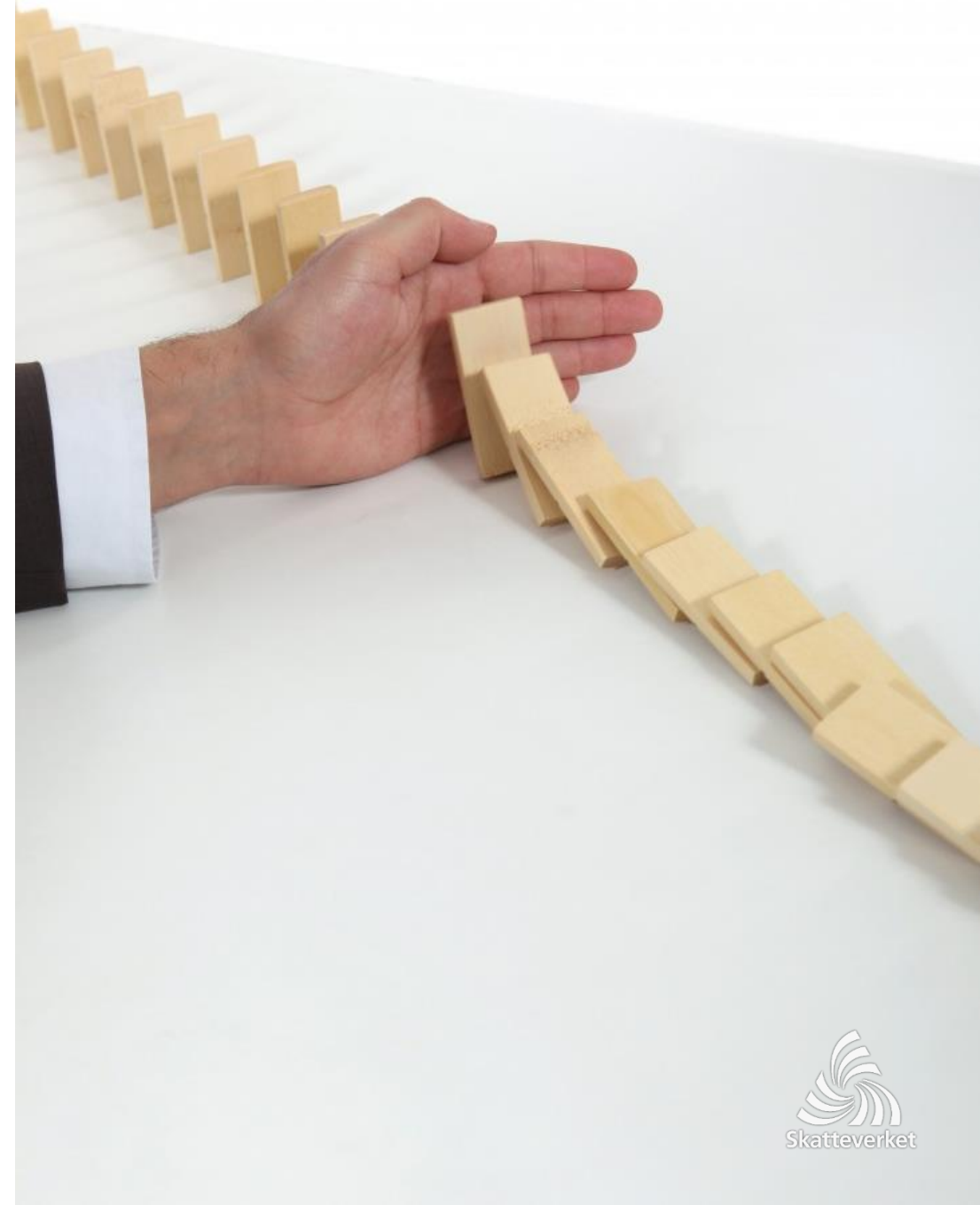
2021-12-03

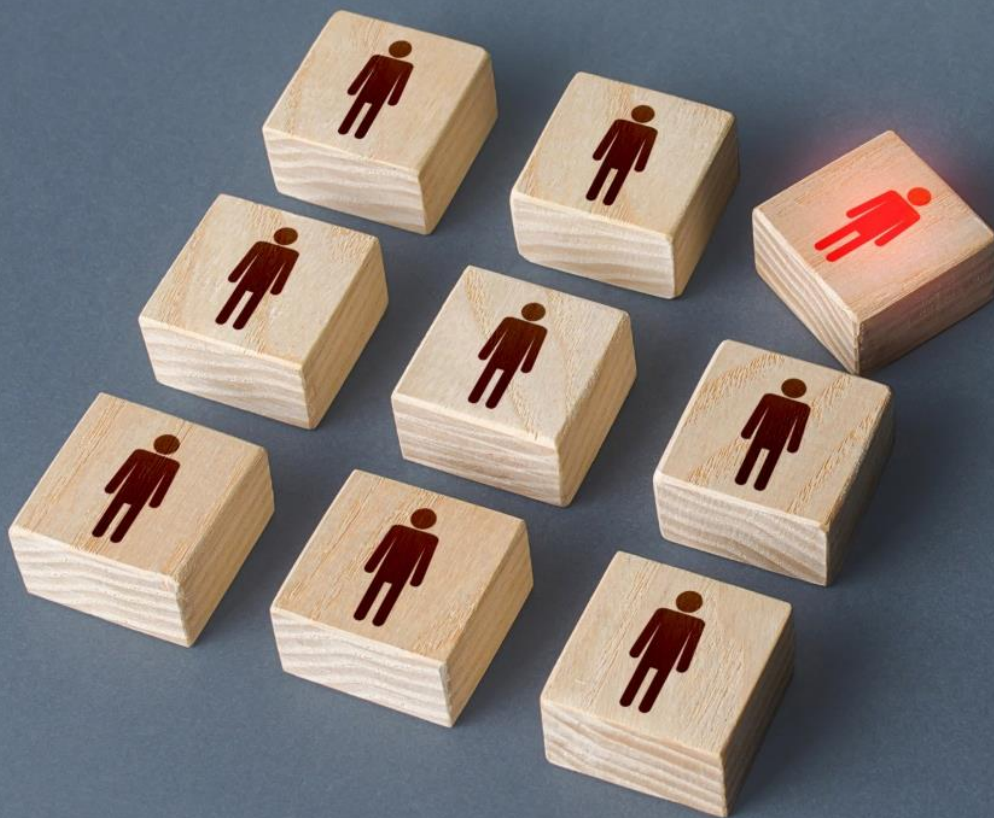
Högt fokus på att kunna dela information

- Påverkar flera områden; kontroll, service, upphandling
- Myndigheter behöver samverka mer och vi har samsyn om hur
- Vissa regeländringar har införts
- Flera utredningar är genomförda eller pågående
- Vi måste förbättra vår förmåga att ta tillvara på nya regler
- ...men det finns fortsatt stort behov av utökat informationsutbyte

Så vill vi arbeta med informationsdelning

- Förebyggande princip – säkra system hellre än efterkontroll
- Automatiska informationsutbyten
- Dela tips med andra myndigheter
 - Vissa företag och deras lokalisering
 - Vissa iakttagelser på fältet
- Vi behöver kunna utbyta information mellan beskattning och folkbokföring

Sekretess och integritet

- Den allmänna uppfattningen är att vi kan dela information mellan myndigheter i mycket större utsträckning än vad vi kan
- Myndigheter har ansvar för att det blir en väl avvägd användning mellan att både värna individens integritet och att bekämpa brottslighet

Skatteverket

Sekretess – fortsatt öppen dörr för kriminella?

Historisk tillbakablick på myndighetssamverkan - hur brottsligheten såg ut då och nu

Lars Korsell, docent
lars.korsell@bra.se

- Aktiebolag behövs för nya tidens brott
- Svårare att skilja mellan ekobrott och organiserad brottslighet
- Från brott mot det allmänna till finansiell brottslighet
- Ökat fokus på brottsvinster har lett till ökad samverkan
- Ökat konsensus i ekobrottsbekämpning, näringslivet är med
- Ekobrott tappat kriminalpolitiskt fokus, men ändå görs mycket

Aktiebolag behövs för nya tidens brott

Kreditbedrägerier och bolagsplundring, "Long firm fraud"

Avtalspart

Fakturaskrivande bolag i upplägg med svartarbete

Välfärdsbrott med assistansersättning, stöd från
Arbetsförmedlingen etc.

Företagsbetonade inköp (punktskattebrott)

Underlätta: bolagsförmedlare, krav på lågt aktiekapital, ej
revisor

Aktiebolaget som brottsverktyg eller måltavla

Hypotes: Kriminella aktörer lärde sig att använda aktiebolag under 80- och 90-talets skalbolagstid, framför allt för bolagsplundring.

I dag: Bolag behövs för många brott.

Slutsats: Tunn linje mellan ekonomisk och organiserad brottslighet.

Från brott mot det allmänna till finansiell brottslighet

- Länder som betonar marknadens funktionssätt: Finansiell brottslighet, bedrägerier, karteller, brott mot konsumenter.
- Sverige som högskatte- och välfärdsland: Brott mot allmänna intressen, skatter och på senare tid välfärdsbrott. Mindre fokus på bedrägerier, trolöshet mot huvudman och förskingring.
- Utveckling: Subventionerat aktiesparande, premiepensionssystemet och tjänstepensionernas placeringar: Viktigt med finansiell brottslighet.
- Slutsats: Tecken på grundläggande samhällsförändringar.

Ökad samverkan

1990-tal: Sameb, samverkan mot ekonomisk brottslighet, länsnivå, minskade i betydelse.

Ökat fokus på tillgångar, "gå på pengarna".

Privatisering av välfärden, stora utbetalningar.

RUC och NUC: Först i listan nämns angrepp på utbetalande system.

Poliser mer som skattetjänstemän och tvärtom.

Ökad konsensus

Ekonomisk brottslighet var tidigare en kriminalpolitisk fråga till vänster.

1980-talet var konfliktfyllt, näringslivet bromsade.

Fackets inflytande har minskat.

Näringslivets egenåtgärder viktiga och borde kartläggas.

Näringslivet har en stor potential.

Upp och ner i svensk ekobrottsbekämpning

60-tal, organiserad narkotikabrottslighet

70-tal ekonomisk och organiserad brottslighet behandlades tillsammans. Brås översyn.

80-tal Heurgrenkommissionen, fokus på ekobrott, framför allt skatter. Ekobrott hamnade i vanrykte

90-tal, mobilisering mot ekobrott, EBM, SKV

Sedan dess har organiserad brottslighet dominerat, men ändå görs mycket under ytan.

Tack, och ta gärna kontakt

Lars Korsell

lars.korsell@bra.se

Skatteverket

Vad innebär de nya reglerna?

- Införandet av ekonomiskt arbetsgivarbegrepp
- Skyldighet att göra skatteavdrag, både för
 - Utländska arbetsgivare som saknar fast driftställe i Sverige och som betalar ut ersättning för arbete till personer som utfört arbete här i landet
 - Företag som betalar ersättning för arbete som utförts här i landet till utländska företag som saknar fast driftställe i Sverige
- Skyldighet för utländska företag att lämna särskilda uppgifter

Förändringar efter införandet av lagstiftningen

- Markant ökning av ansökningar om godkännande för F-skatt och anmälningar om registrering från utländska företag
- Särskilt ökat inflöde av ansökningar om godkännande för F-skatt från utländska fysiska personer
- Ansökningar om beslut om befrielse från skyldigheten att göra skatteavdrag
- Ökat antal individuppgifter där skatteavdrag gjorts på ersättning till oregistrerade utländska företag

Statistik ansökningar/anmälningar från utländska företag

Antal ansökningar/anmälningar						
	2019		2020		2021*	
Totalt	2900		4000		9450	
Bolag respektive fysiska personer	2500	400	3050	950	5500	3950
Antal ansökningar/anmälningar						
	2019		2020		2021*	
Godkännande för F-skatt	1320		2150		6710	
Bolag respektive fysiska personer	1010	310	1420	730	2970	3740
Registrering för moms	1530		1610		1970	
Bolag respektive fysiska personer	1360	170	1430	180	1700	270
Registrering som arbetsgivare	960		930		2150	
Bolag respektive fysiska personer	930	30	900	30	2040	110

*t.o.m. november

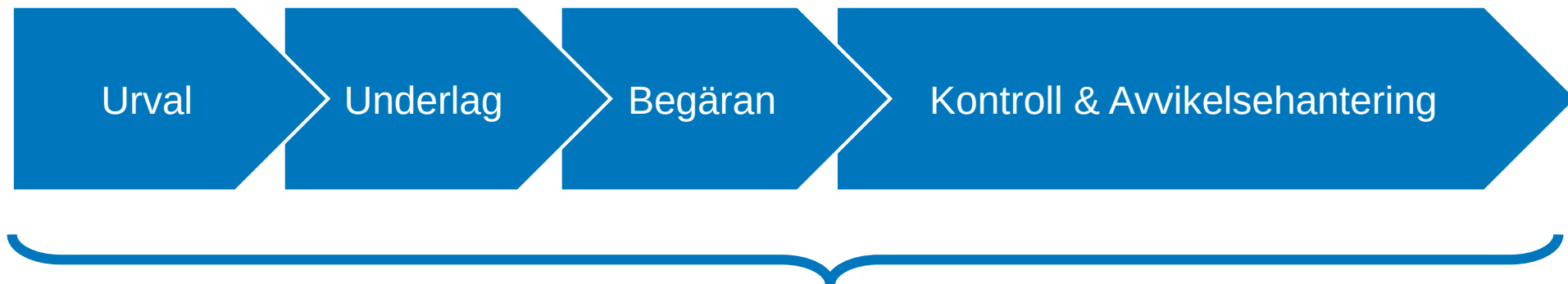
Information om de nya reglerna

- Skatteverket.se - [Information om nya arbetsgivarregler | Skatteverket](#) samt under
- Rättslig vägledning på skatteverket.se

Så följer vi upp arbetsrättsliga villkor

Förvaltningen Inköp och upphandling, Göteborgs Stad

Helena Sagvall och Johan Davidsson

Uppföljning av arbetsrättsliga villkor

Urval inför uppföljning

- Del av förvaltningens systematiska uppföljning eller på förekommen anledning
- Förutsätter att arbetsrättsliga villkor finns i ramavtalet
- Alla leverantörer inom avtalsområdet, eller ett urval av leverantörer

Underlag till stickprov

- Beställningsunderlag och fakturor
- Övrig information om hur avtalet fungerar
- Platsbesök

Begäran av dokumentation från leverantör

Inledande informationsmöte med leverantörer

- Förteckning över de personer som utfört arbete inklusive befattning/titel
- Tidrapportering (t.ex. personalliggare) för dessa personer
- Lönespecifikationer
- Eventuella avtal med underleverantörer
- Förteckning över eventuella utstationerade arbetstagare
- Motsvarande uppgifter för anställda hos eventuella underleverantörer

Exempel på funna avvikelser

- Felaktiga löner och ersättningar
- Avvikelser från arbetstidslagstiftningen
- Avvikelser från lagstiftning om elektroniska personalliggare
- Underleverantörer med upprepade beslut om kontrollavgifter på grund av brott mot bestämmelser om elektroniskpersonalliggare
- Brister i leverantörernas kontroll av underleverantörer

Samtliga ramavtalsleverantörer har haft kollektivavtal

Utmaningar

- Identifiera riskleverantörer – information från andra myndigheter
- Vägledning från myndigheter - Dataskyddsförordningen
- Platsbesök
- Förväntningar, resurser och mandat

Kontakt

Helena Sagvall

Helena.sagvall@ink.goteborg.se

Johan Davidsson

Johan.davidsson@ink.goteborg.se

■ ■ ■ RÄTTVIST ■ ■ ■ BYGGGANDE

Stora Branschgruppen 3 december

FAMILJEBOSTÄDER

Stockholmshem

**Man tillsätter inte en utredning när
huset står i lågor.**

Organiserad
brottslighet

Skattebrott

Människo-
exploatering

Arbetsmiljö-
brott

Mutbrott

Illegal
arbetskraft

Ekonomiska
brott

Det är svårt att göra rätt

Vi saknar information om
**inbetalda
arbetsgivaravgifter på
individnivå.**

Får vi inte det så har vi stor
glädje av **antal anställda
innevarande månad.**

Skatteverket
(Skatt mm)

Tillstånd/certifikat

Arbetsmiljöverket
(Arbetsstationering)

Rättsdatabas
(brott/beslut)

Vi har **svårt** att göra
rätt.

Kreditupplysning
(ekonomi)

Bolagen anser att det
är **omöjligt**.

ID06
(kort)

Bolagsverket
(huvudmän)

Hjälp till självhjälp!

"Parterna"
(kollektivavtal)

Kronofogden
(skatteskuld)

Domstolar
(brott)

Kapitel.13
(uteslutningsgrund/brott)

”

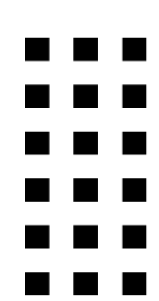
**När vi ”ringer 112” så är
det ingen som kan
komma**

...på grund av sekretesshinder

Summerat

- **Släck branden** – utred sedan vad som hänt och förbättra regelverken. Inte tvärtom.
- Myndighetsinformation är **viktig**, tillgängligheten av den **avgörande**
 - Mellan myndigheter
 - För bolag och organisationer

 **RÄTTVIST
BYGGGANDE**

Uppdrag att utvärdera möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor

Kerstin Bynander, bokstavsutredare, Fi 2021:B

Tidigare utredningar (i urval)

Om uppdraget

Två faser

- Hösten – sammanställning av tidigare förslag och kartläggning av uppgifter
 - Redovisas den 31 januari 2022
- Våren – bedömning och förslag
 - Redovisas den 30 juni 2022

Vad ska vi utreda?

Två delar

- Sammanställa förslag och kartlägga behov av uppgifter för att säkerställa korrekta beslutsunderlag för utbetalningar från välfärdssystemen → Förslag
- Analysera behovet av informationsutbyte mellan berörda myndigheter för att samverka och kontrollera arbetsplatser → Förslag

Avgränsningar (vad ska vi inte utreda?)

- Vilka omfattas
 - Myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor
- Vad omfattas
 - Förslag och behov som direkt eller indirekt rör informationsutbyte för att säkerställa korrekta beslutsunderlag för utbetalningar från välfärdssystemen och för att samverka och kontrollera arbetsplatser
 - Uppgifter som redan finns hos en eller flera myndigheter, kommuner eller arbetslöshetskassor
- Andra pågående utredningar

Hur arbetar vi?

- Arbetar nära och träffar respektive aktör som omfattas av uppdraget
- Sammanställer och kartlägger framförda behov –
texter kvalitetssäkras av berörda
- Identifierar hinder och svårigheter
- Analyserar och lägger förslag som kan underlätta informationsutbyte – effektivitet i balans med personlig integritet

Några iakttagelser

- Förekomsten av systematiserat fusk och missbruk är mer uppmärksammat i dag
- Regelverket är svåröverskådligt
- Stort ansvar faller på den enskilde handläggaren
- Tydligare regler behövs

Tack för er uppmärksamhet !

Kerstin Bynander, bokstavsutredare

kerstin.bynander@regeringskansliet.se

Liselotte Westerlind, jurist och sekreterare

liselotte.westerlind@regeringskansliet.se

Björn Axelsson, statsvetare och sekreterare

bjorn.axelsson@regeringskansliet.se

SVERIGES
MODERNASTE
MYNDIGHET
2019

Upphandlings
myndigheten

Sunda offentliga affärer

Stora branschgruppens seminarium den 3 december 2021

Inger Ek, generaldirektör Upphandlingsmyndigheten

Risk för fusk hotar framtida mångmiljardmarknad

I mars går startskottet för den utskällda och efterlängtnade reformeringen av Arbetsförmedlingen. På sikt öppnas en mångmiljardmarknad för privata företag. Nu kommer nya varningar att ersättningsmodellen kan locka till fusk.

**Misstänkta maffiakopplingar i ett av
företagen som vann upphandlingen om
Förbifart Stockholm**

**Oschyssta villkor i byggföretag
med uppdrag i offentlig sektor**

**Naiva kommuner är en
guldgruva för brottslingar**

**Avbryter upphandling i Malmö
efter SFI-fusk**

**Botkyrka tecknade avtal med
fuskföretag**

**Pressade löner efter
bisarra upphandlingar**

De tio vanligaste upphandlingsområdena, 2019

Benämning	Antal	Andel
Anläggningsarbete	6 597	36 %
Arkitekt-, bygg-, ingenjör- och besiktningstjänster	2 159	12 %
Företagstjänster: lagstiftning, marknadsföring, rådgivning, rekrytering, tryckning och säkerhet	1 814	10 %
Avlopps- och avfallshantering, sanering och miljötjänster	1 508	8 %
Reparation och underhåll	1 109	6 %
Transportutrustning och transporthjälpmedel	1 084	6 %
Medicinsk utrustning, läkemedel och hygienartiklar	941	5 %
IT-tjänster: konsultverksamhet, programvaruutveckling, Internet och stöd	931	5 %
Konstruktioner och konstruktionsmaterial; konstruktionshjälpmedel (utom elutrustning)	910	5 %
Installation (utom programvara)	872	5 %

Källa: Visma

Sunda affärer förutsätter seriösa leverantörer!

- ▶ Skattemedel ska inte finansiera oseriös eller kriminell verksamhet.
 - ▶ Fusk och fel i upphandlingar skadar dessutom konkurrensen med följd att skattebetalarna drabbas dubbelt.
- ▶ Offentlig verksamhet är beroende av, eller utförs av, privata företag.
 - ▶ Tilltron till upphandlingar inverkar på tilltron till offentlig sektor.
- ▶ Offentliga upphandlare måste ha stöd i regelverket för att kunna agera på ett helt annat sätt än privata inköpare.
 - ▶ Åtgärder kan inte bygga enbart på medierapportering, erfarenhetsutbyten och magkänsla!
- ▶ Tilltron till den offentliga marknaden behöver fortsätta främjas.

Kort om **leverantörsprövning** i upphandling

Ett företag som lämnar
anbud i en upphandling
ska prövas.

Ägar- och ledningsprövning
- avseende det uppdrag
som upphandlas

Företag *ska* uteslutas i vissa
fall och *får* uteslutas i andra

Antal ANNONSERADE upphandlingar

18 379
stycken*

Men många flera prövningar:

- + flera leverantörer i en upphandling (snitt 4,4)
- + prövning även av underleverantörer
- + ny prövning vid avrop från vissa ramavtal
- + prövning även under avtalstiden

= hundratusentals prövningar varje år!

Myndighetsuppgifter och sekretess

- ▶ Upphandlingslagarna förutsätter att upphandlare har tillgång till en vissa myndighetsuppgifter:
 1. Brott (belastningsregistret)
 2. Betalning av skatter
 3. Kvalificerade ekonomiska svårigheter
- ▶ Idag finns ingen bra juridisk eller teknisk lösning för detta.

Uteslutning av leverantörer

- ▶ Enligt LOU ska leverantörer uteslutas i vissa situationer.
- ▶ Det behöver klargöras vilka brott enligt svensk straffrätt som avses ...
- ▶ ... och vilka typer av företrädare för ett bolag som är relevant personkrets
- ▶ Nödvändigt med möjlighet att inhämta uppgifter ur belastningsregistret.

13 kap. Uteslutning av leverantörer

Brott

1 § En upphandlande myndighet ska utesluta en leverantör från att delta i en upphandling, om myndigheten genom kontroll enligt 15 kap. eller på annat sätt får kännedom om att leverantören enligt en dom som fått laga kraft är dömd för brott som innefattar

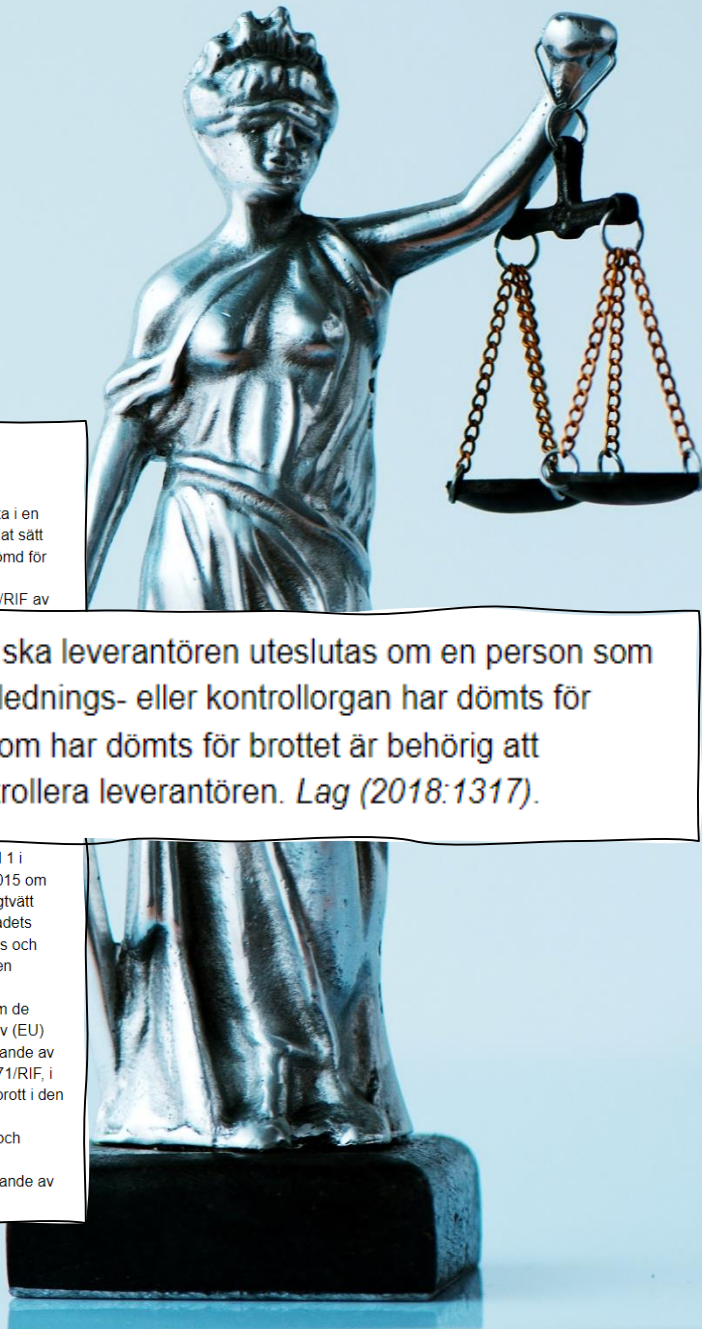
1. sådan brottslighet som avses i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF av

Är leverantören en juridisk person, ska leverantören uteslutas om en person som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan har dömts för brottet. Detsamma gäller om den som har dömts för brottet är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera leverantören. *Lag (2018:1317).*

4. penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen,

5. terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet såsom de definieras i artiklarna 3 och 5-12 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF, i den ursprungliga lydelsen, eller anstiftan, medhjälp och försök att begå brott i den mening som avses i artikel 14 i det direktivet, eller

6. människohandel enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

Utgångspunkter för en bättre lösning

- ▶ Skattemedel ska inte finansiera kriminell eller oseriös verksamhet.
- ▶ Företag ska inte behöva ge in myndighetsuppgifter till myndigheter.
- ▶ Elektroniskt inhämtning av uppgifter en självklarhet.
- ▶ Måste kunna tillämpas för olika juridiska personer.
- ▶ Användas även för uppföljning under avtalstiden.
- ▶ Samverkan kring myndighetsuppgifter ger fler fördelar.
- ▶ Integritetsaspekter ska beaktas.

Hur löser man detta?

- ▶ Det behövs en enhetlig och stabil lösning för elektronisk inhämtning av myndighetsuppgifter i offentlig upphandling.
- ▶ Upphandlingsreglerna utgår ifrån att sådana lösningar finns på plats.
- ▶ Inhämtningen kan samordnas genom någon statliga aktör som myndigheter kan vända sig till.

Tack!

Mer inspiration och vägledning
hittar du på vår webbplats

upphandlingsmyndigheten.se

Frågeservice

Telefon, måndag – torsdag kl. 9-12
Frågeportalen, dygnet runt

@uhmynd

Upphandlingsmyndigheten

@upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten

VI ÄR STORA BRANSCHGRUPPEN

Ny sekretesslagstiftning

Digital tillgång till offentlig information

Alla företag som är verksamma i
Sverige ska synliggöras